

POPEL

ASHES

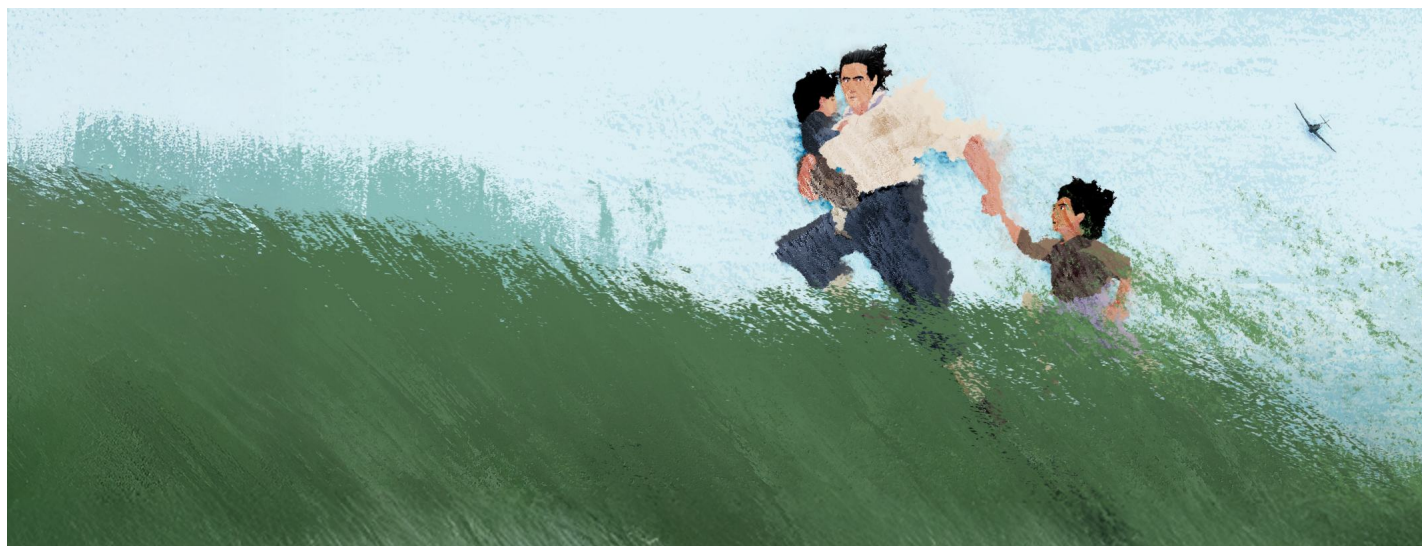
Celovečerní dokumentární film • Španělsko/Česko/Francie • 2025 • 90min/52min • režie: Oier Plaza

Před filmem

Na plakátu dokumentárního filmu Popel je uvedeno: „Čech, který vzdoroval nacistům, vrátil Španělům jejich hrdiny!“. Jak této větě rozumíte? Co může znamenat „vzdorovat nacistům“? A jakým způsobem lze podle vás „vrátit hrdiny“?

Osudy osob zobrazených v dokumentárním filmu Popel úzce souvisí s jejich zapojením do tzv. španělské občanské války. Pro lepší porozumění se s touto událostí krátce seznámte prostřednictvím následujícího textu:

Španělská občanská válka (1936–1939) vypukla jako střet mezi demokraticky zvolenou republikánskou vládou a vojenským pučem, který vedl generál Francisco Franco. Konflikt měl od počátku silný mezinárodní rozměr – zatímco tzv. frankisté získali přímou vojenskou podporu nacistického Německa a fašistické Itálie, republikáni se opírali o pomoc Sovětského svazu a desetitisíce dobrovolníků z celého světa, kteří vstoupili do mezinárodních interbrigád, aby čelili nástupu fašismu. Jedním z nejtemnějších symbolů války se stalo německé bombardování baskického města Guernica 26. dubna 1937, při němž bylo město téměř zničeno a zahynuly stovky civilistů. Španělská občanská válka skončila vítězstvím frankistů, nastolením autoritářské diktatury a rozsáhlými represemi vůči příznivcům republiky. Desetitisíce španělských antifašistů následně uprchly do Francie, kde se mnozí zapojili do protinacistického odboje, avšak po německé okupaci země v roce 1940 byli jako političtí nepřátelé zatýkáni, deportováni a popraveni. Španělští republikáni se tak během druhé světové války stali součástí širší skupiny evropských antifašistů, kteří byli vězněni v nacistických koncentračních táborech a jejich pobočkách, včetně těch na území tehdejšího Protektorátu Čechy a Morava.¹

¹ Zpracováno s využitím publikací: BEEVOR, Antony: Španělská občanská válka. Praha: Beta-Dobrovský, 2004.

CÍLEK, Roman: Krvavá přehledra: španělská občanská válka a zahraniční intervence 1936–1939. Druhé, přepracované vydání. Praha: EPOCH, 2021.

Po filmu

Proč podle vás nacisté chtěli, aby byl popel popravených osob rozptýlen anonymně?

Co vedlo Františka Suchého a jeho syna k tomu, že se s nasazením vlastního života snažili uchovat jména a popel více než 2 200 obětí nacistického režimu?

Proč je tento čin zpětně tak důležitý pro příbuzné obětí?

František Suchý mladší říká: „Jsem obyčejný člověk. Každý by se tak měl chovat. Nejsem žádný hrdina.“ Lze podle vás jeho čin považovat za hrdinství? Proč ano/ne?

Kam dál

Webová stránka věnovaná filmu Popel: <https://popelashes.eus/>

Rozhovor s Františkem Suchým mladším: <https://www.pametnaroda.cz/cs/suchy-frantisek-1927>

Blog o Enricu Monerovi Castellovi, který zahynul v táboře Hradištko: <https://enricmonercastell.blogspot.com/>

Webová stránka o deportovaných španělských odbojářích (ve španělštině): <https://deportados.es/>

Webová stránka výstavy „Ztracená paměť? Místa nacistické nucené práce v ČR“: <http://www.ztracena-pamet.cz/cs/>

Pobočky koncentračního tábora Flossenbürg: <https://www.gedenkstaette-flossenbuerg.de/cs/historie/pobocky-koncentracniho-tabora>

Digitální archiv rozhovorů „Nucená práce 1939–1945“ – <https://www.zwangsarbeit-archiv.de/cs/>

Příběh jednoho z odbojářů z filmu, Enrica Monera, je součástí románu El Impostor (Podvodník) jednoho z nejuznávanějších španělských spisovatelů současnosti, Javiera Cercase. Kniha vypráví o Španělovi jménem Enric Marco, který se začal za Monera vydávat a vymyslel si, že byl vězněm nacistického koncentračního tábora. Na základě tohoto fiktivního životopisu dosáhl značného společenského uznání. Tato kniha byla pro Unaia Eguiu, protagonistu dokumentárního filmu Popel, začátkem pátrání po skutečném Monerovi a následně i dalších odbojářích. Více o knize najdete například na webu Českého rozhlasu Vltava: <https://vltava.rozhlas.cz/javier-cercas-zijeme-v-dobe-kdy-se-lez-zmocnila-sveta-7967282>